Máltai Hírek

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja
XXVII. évfolyam 1. szám | 2021. március

Harminc év máltai mentés

Ennek a rendelésnek nincs reklámja
Egy pohár vízzel hajat mosni
Az Egyház és a gazdagság

SEGÍTSÉG **HATÁROK NÉLKÜL**

A MAGYAR MÁLTAI SZERETETSZOLGÁLAT NEMZETKÖZI PROGRAMJAI

12 oldalas, kivehető melléklet

beköszöntő | tartalom

Kedves Olvasó!

Mi, magyarok kis nemzet fiai vagyunk. A távoli kelet mitikus világából jöttünk, és a keresztény nyugaton találtunk otthont és hazát. Oly sok megpróbáltatás után, a XX. század utolsó évtizedében, a keresztény hagyomány talaján, a keresztény értékek világában született újjá a Magyar Máltai Szeretetszolgálat.

Az isteni Gondviselés bizalmából nyomban történelmi feladatokat kaptunk: befogadtuk a keletnémet menekülteket, támogattuk a diktatúra ellen fellázadt Románia népeit, vállaltuk a jugoszláviai háború poklát, mentettük a sebesülteket, s a kiszolgáltatott civileket.

Magyarországon és a Kárpát-medencében megtaláltuk a helyünket a legkisebbek mellett!

Bár kis nemzet vagyunk, de nagy elszánással, nagy lelki erővel veszünk részt a nagy Máltai-család nemzetközi segélyprogramjaiban – nemzetünk felkérésére, népünk támogatásával, egyetértésével – a Közel-Keleten, Afrikában, Ázsiában, a szegénységgel, betegséggel, természeti katasztrófákkal viaskodó embertestvéreink megsegítésében.

Mindehhez Isten segítségét kérjük, bátorít szent Rendalapítónk, Boldog Gellért testvér példája, és biztos oltalmat lelünk a Filermói Boldogasszony palástja alatt.

P. KOZMA IMRE OH.

a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke

Adomány gyorstesztek hajléktalan emberek és rászoruló családok szűrésére
| 4. oldal

Két és félmillió forint értékű COVID-19 gyorstesztet ajánlott fel a Pro Infectologia Alapítvány a hajléktalan emberek és rászoruló családok szűréséhez.

A legkisebb gyermekek fejlődését szolgáló program indul 66 kistelepülésen
| 4. oldal

A Fókuszban a gyermek program helyszínein induló szakmai programok részben a hátrányos helyzetű családokban élő gyermekek életkörülményeinek javítását, részben a biztonságos környezet megteremtését segítik elő.

Ennek a rendelésnek nincs reklámja
| 5-7. oldal

Harmincéves a Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoportja. Szolgálatukra a koronavírus járvány idején a szokásosnál is nagyobb szükség volt. A járóbeteg szakrendelőben az idős orvosok számára természetes volt, hogy a legnagyobb szükség idején is a rászoruló betegeik mellett maradnak.

Mi lett volna nélkületek?
| 7. oldal

A regionális diszpécserszolgálatokhoz a vörös kód időszakában beérkezett riasztások naplójának részletei.

A Johannita Segítő Szolgálat története és magyarországi tevékenysége
| 11. oldal

Az ötödik evangélium
| 11. oldal

Zarándok útikönyv a Szentföldről. Azoknak, akik indulnak, akik hazatértek, és akik lélekben utaznának és szeretnének élményszerű képet kapni a földről, mely az Örömhír élő tanúja.

Egy pohár vízzel hajat mosni
| 12. oldal

Kongói missziója után csatlakozott a Máltai Szeretetszolgálat egészségügyi csoportjához, és magyar kistelepüléseken végez szűrővizsgálatokat Varga Katalin optometrista.

Megjelent a Máltai Fogadó két új kiadványa
| 13. oldal

Társasjátékkal és egy, a problémát a gyerekek szemszögéből megmutató könyvvel bővült a Fogadó függő szülők gyermekeit segítő Apa, anya, pia programja.

Az Egyház és a gazdagság
| 14-15. oldal

Folytatódik szemelvénysorozatunk, melyben Legeza László Rágalom és valóság (Ecclesia, 2018) című könyvéből közlünk részleteket. A Katolikus Egyházat ért leggyakoribb vádak és az arra adott válaszok.

Harminc év máltai mentés
| 8-10. oldal

1991-ben indult el a Máltai Mentőszolgálat első rohamkocsija. Harminc évvel az alapítás után Kovács Bence fotóriporter kísérte el az ország egyik legjobban felszerelt mentőegységét a szolgálataikra.

„Amikor mi, az OMSZ hivatásos dolgozói önkénteseként vonultunk a máltai rohamkocsin, akkor igyekeztünk egy szakmai színvonalat biztosítani, viszont igyekeztünk eltanulni a máltai mentalitást is, amely egy magas erkölcsi alapon állt, amelyet a segítés eszméje hajtott." Interjú Dr. Gőbl Gábor tudományos tanácsadóval, az OMSZ korábbi főigazgatójával.

SEGÍTSÉG HATÁROK **NÉLKÜL**

A MAGYAR MÁLTAI SZERETETSZOLGÁLAT NEMZETKÖZI PROGRAMJAI

15 országban 23 saját programmal a helyi rászoruló közösség közreműködésével segít a természeti és humanitárius katasztrófáktól szenvedő embereknek a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. A karitatív szervezet aktívan dolgozik a Kárpát-medence magyar lakta területein, valamint háborús és konfliktusövezetekben, elsősorban Közel-Keleten, Dél-Amerikában és Afrikában annak érdekében, hogy emberhez méltó körülményeket teremtsenek az ott élő embereknek, első sorban egészségügyi szolgálatatásokkal és a biztonságos ivóvízellátást segítő fejlesztésekkel. Amerikától Ázsiáig, Afrikától a Közel-Keletig a Magyar Máltai Szeretetszolgálat küldetéséből fakadóan aktív szerepet vállal a nemzetközi humanitárius és természeti katasztrófák okozta válságok idején, hogy helyben segítse az arra legjobban rászoruló embereket nemzetiségtől, vallási hovatartozástól, fajtól és nemtől függetlenül.

A címlapon: Koronavírus gyanús esethez vonul a Máltai Mentőszolgálat (fotó: MTI/Szigetváry Zsolt)

Máltai Hírek A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja Felelős kiadó: az MMLSZ és az MMSZ elnöke Főszerkesztő: Piazza-Georgi Barbara Szerkesztőség: Bánlaki Szabolcs, Király Eszter, Kovács Bence, Legeza László, Majoros Árpád, Parák Eszter, Pálmai Erika, Radványi Benedek, Romhányi Tamás, Tihanyi Gábor E-mail: kommunikacio@maltai.hu Az MMLSZ címe: 1014 Budapest, Fortuna u. 10. Honlap: www.mmlsz.hu E-mail: mmlsz@t-online.hu Fax: 1-375-5174 Az MMSZ címe: 1125 Budapest, Szarvas Gábor út 58-60. Honlap: www.maltai.hu Fax: 1-391-4728 Készítetette: PAUKER Nyomdaipari Kft. Lapterv: Bánlaki Szabolcs

Adomány gyorstesztek

A legkiszolgáltatottabb emberek számára ajánlott fel COVID antigén gyorsteszteket két és félmillió forint értékben a Pro Infectologia Alapítvány.

Dr. Szlávik János és Vecsei Miklós a Befogadás Házában

Az adományt Szlávik János és Lakatos Botond, a Dél-pesti Centrumkórház infektológus főorvosai valamint Pataky Zsuzsanna, az alapítvány kurátora adta át Vecsei Miklós társadalmi felzárkózásért felelős miniszterelnöki biztosnak, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnökének a karitatív szervezet országos központjában. Vecsei Miklós elmondta, a járvány február közepe óta újra felerősödött, és éppen a legkiszolgáltatottabbakat hozza kilátástalan helyzetbe. „Tombol a koronavírus az utcán és a legszegényebbek körében is, miközben ők azok, akik számára a megfelelő egészségügyi ellátás gyakran elérhetetlen távolságban van. A járvány megállításához azonban őket sem lehet magukra hagyni." A felajánlott, mindössze tizenöt perces eljárást igénylő antigén gyorstesztekkel részben hajléktalan emberek, részben a rászoruló családok számára is lehetőség nyílik arra, hogy koronavírus tesztet végezzenek, és megtudhassák, megfertőződtek-e a vírussal.

A legkisebb gyermekek fejlődését szolgáló program indul

Hatvanhat településen, tizennyolc civil szervezet együttműködésével indult a legkisebb gyermekek felzárkózását segítő program 2021 januárjában. A Fókuszban a gyermek című (EFOP-1.4.5-20-2020-00001 azonosító számú) projekt keretében a gyermekek és családjaik életkörülményeinek javítását elősegítő szakmai programok valósulnak meg, melyekhez 5.000.000.000 forint vissza nem térítendő támogatást ad az Európai Unió. A projekt a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.

A Fókuszban a gyermek program helyszínein induló szakmai programok részben a hátrányos helyzetű családokban élő gyermekek életkörülményeinek javítását, részben a biztonságos környezet megteremtését segítik elő. A programok része többek között az ingyenes szemészeti szűrés, a kisgyermekeket nevelő családok és a kismamák támogatása. Külön programelem segíti a várandós asszonyok egészségének megőrzését, ebben megjelenik a dohányzásról leszokást segítő részprogram is. A projekt célja, hogy a hatvanhat településen egyetlen gyermeket se veszítsenek szem elől, különösen fejlődésük legfontosabb szakaszában, életük első ezer napjában. A települések kivétel nélkül érintettek a Felzárkózó települések nevű kormányzati támogatással zajló programban is.

A szakmai programok másik csoportja a biztonságos, rendezett családi háttér megteremtését segíti elő. Ide tartozik többek között az otthoni körülményeket javító lakhatási program, a szakemberek segítségével zajló, személyre szóló megoldásokat kereső adósságrendezési program, a településeken induló drogprevenció és áldozatsegítő program, az integrációt elősegítő, közösségépítő zenei- és sportprogram, valamint a programban résztvevő munkatársak és az oktatásban, nevelő munkában érintett szakemberek képzése, támogatása is.

Ennek a rendelésnek nincs reklámja

A legidősebb máltai orvosok dolgoztak a járvány alatt

Dr. Fűrész Erzsébet belgyógyász, a máltai szakrendelő önkéntes orvosa

Tizenöt orvos, tizenegy asszisztens, tizennyolc telefonszolgálatos önkéntes – ők alkotják a pécsi máltai szakrendelő személyzetét. Jellemzően nyugdíjas korúak, a legtöbben közel járnak a nyolcvanadik évükhöz. Miközben a városban működő szakrendelések többsége elérhetetlenné vált, ők folyamatosan fogadták a betegeket 2020 júliusa és 2021 márciusáig. A betegek pedig egyre csak jöttek, mert itt segítséget kaptak. Parák Eszter írása.

A koronavírus járvány első hullámában a pécsi járóbeteg szakrendelőt a betegek és az idős orvosok védelmében bezárták, de a rendelés nem állt le. Az orvosokat bármikor hívhatták a betegeik, és gyakori volt, hogy az orvosok keresték telefonon azokat a pácienseket, akikről tudták, a krónikus betegségeik mellett a magánytól vagy a depressziótól is szenvedhetnek. „A sorozatos telefonhívásokból tudtuk, hogy szükség van ránk. Mégpedig azoknak van a legnagyobb szüksége ránk, akik máshova nem tudnak fordulni, időseknek, hajléktalan embereknek, ezért júliusban újra indítottuk a rendelést. Egészen az idei márciusi teljes lezárásig működtünk, és ha tudjuk, Húsvét után itt folytatjuk, mert nem hagyhatjuk magukra a betegeinket." – mondja Dr. Sík Mária reumatológus, a szakrendelő főorvosa. „Érdekes, de úgy alakult, hogy pont mi, a legidősebbek maradtunk talpon. Dr. Varga Gyula elmúlt nyolcvan, de végzi a hasi ultrahangot, Fűrész Erzsébet doktornő is nyolcvan közeli, belgyógyászként ő is rendel. Magam is gyakran az egy órás rendelési időmben tíz embert is ellátok, de más napokon is bejövök, és sokat telefonálok. Elmúltam nyolcvan, de nem hagyhatom el a hajót." – nyomatékosítja a főorvos. Mint mondja, amikor a legtöbb orvosnak le kellett mondania a rendelést, a belgyógyászat, a szemészet, a reumatológia, az ideggyógyászat és a bőrgyógyászat akkor is folyamatosan üzemelt.

Dr. Fűrész Erzsébet 1993 óta tagja a máltai orvoscsapatnak. Saját bevallása szerint azért is vállalja közel nyolcvan évesen is a rendelést, mert szellemileg frissen tartja, és jól esik találkozni a betegekkel. „Ez a hivatásom, ez a küldetésem. Nem azt mondom, hogy nem félek, de vigyázok magamra és remélem, hogy nem lesz semmi baj. Nagyon sokan járnak hozzám innen Pécsről és a környékről is, vannak, akiknek én voltam a háziorvosa, és ragaszkodnak hozzám. Ők számítanak rám, hát, természetes, hogy jövök."

Visszajön, és tőlem vár segítséget

A máltai orvosok egyszerre tekintik feladatuknak a rászoruló emberek ellátását és az állami egészségügyi rendszer tehermentesítését. Az influenza oltások idején a járóbeteg szakrendelésre nem csak a korábbi betegeik jelentkeztek a vakcináért. „Mivel egyre többen tudják, hogy mi működünk most is, és alig van várakozási idő nálunk, más városokból is jönnek hozzánk, a legtöbben az influenza oltás idején fordultak hozzánk." Dr. Sík Mária azt is hozzá teszi, hogy a konkrét betegellátás mellett a legtöbb figyelmet a betegek megnyugtatására kell fordítaniuk, miközben az orvosok maguk is feszültek attól, hogy nem tudják tovább küldeni komplex kezelésekre a betegeket, és a konzíliumok is korlátozottabbak. „Nagyon sok ellentmondó információval találkoznak a vírussal kapcsolatban, a COVID oltással kapcsolatban, és ezeket nekünk helyre

kell tennünk, türelemmel és nagy-nagy empátiával, nehogy a fölösleges félelem és aggodalom megnehezítse az ő gyógyulásukat és a mi gyógykezelési szándékunkat is."

Évente átlagosan 2000 embert lát el a járóbeteg szakrendelő, ez a pandémia miatt ugyan csökkent 2020-ban, a telefonos tanácsadások száma viszont megsokszorozódott, ezzel együtt az elektronikus receptírás is gyakoribb lett. Hainess Jenőné már nem is emlékszik, mikor ült be először a máltai rendelő telefonos, majd számítógépes asszisztensi székébe. „Valamit kell csinálnia az embernek, még ha nyugdíjas, akkor is, és segíteni szerettem volna az embereknek, így kerültem ide. Nyolc, vagy talán tizennyolc éve, nem számolom. És ameddig nálam idősebb orvosok természetesnek veszik, hogy a veszélyhelyzetben is eljönnek és rendelnek, addig én is itt vagyok. Jó a társaság és legalább azt érzem, hogy teszek valamit."

Kéthetente tart szemészeti rendelést Dr. Dorn Klára. „A hajléktalan emberekért vagyunk, de mindenkit megnézünk. Sokan jöttek, akik a koronavírus járvány alatt több hónap múlva kaptak volna időpontot a szemészeten, és hozzánk fordultak, mert itt szinte azonnal tudtuk fogadni őket."

Tisztában vagyunk a veszéllyel

Dr. Újlaki Éva bőrgyógyász szerint régen volt ekkora szükség a máltai szakrendelésre, mint most, a koronavírus járvány idején. „Ennek a rendelésnek nincs reklámja, tehát csak az tud róla, aki hallotta valakitől, és így is nagyon sokan jönnek, még a környező településekről is. Nem lehet, hogy bezárjunk. Hiába küldöm be a klinikára, ha ott nincs időpont, visszajön és tőlem vár segítséget." A bőrgyógyász azt is hozzáteszi, hogy ha lehet, akkor ő is inkább online ad tanácsot, vagy megpróbálja lebeszélni a betegét a beavatkozásról, ha az nem sürgős. „De, akit el kell látni, ellátom, mert ha az ember azt érzi, hogy tud segíteni, akkor természetes, hogy meg is teszi."

A máltai orvosok azt mondják, a körülmények nem változtattak a járóbeteg szakrendelés szemléletén, csak még inkább fontossá vált, hogy időt szánjanak a betegekre. Dr. Sík Mária főorvos szerint a máltai rendelőben az egyénre szabott holisztikus gyógyításban hittek, és ezt akár telefonon, akár személyesen, de továbbra is folytatják. „Orvosok vagyunk, tisztában vagyunk a veszéllyel, hogy idősek vagyunk, nekünk is megvannak a betegségeink. De a betegeink megszokták, hogy nem rohanunk, van idő beszélgetni, mögé nézni a betegségeknek, ebből most sem engedünk. A Jóisten segítségét kérjük, mert anélkül nem megy. Hisszük, hogy nem hagy el minket, és nem úgy adja a megpróbáltatásokat, hogy ne adjon hozzá segítséget is."

Szolgálni minden körülmények között

„Nincs olyan gond, amit jó akarattal, Isten segítségével előbb vagy utóbb nem lehet megoldani." – mondta gyakran a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoportjának egyik alapítója, Szentgyörgyváry Károly. Az önkéntesek délszláv háború idején megkezdett munkájára a koronavírus járvány idején a szokásosnál is nagyobb szükség volt.

Dr. Sík Mária telefonon is rendel

30 év számokban

Járóbeteg szakellátás – 1991 óta több mint 60 ezer beteg ellátása
Szociális konyha – 1995 óta 640 ezer adag étel
Támogató szolgálat – 20 év alatt több mint 810 ezer kilométer

Harmincéves a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoportja. Az önkéntes csoportot 1991. március 8-án alapította Csilla Von Boeselager felkérésére, Kozma Imre atya, Mayer Mihály és Bíró László püspökök biztatásával Dr. Nagy Ibolya és Szentgyörgyváry Károly. Még az év nyarán megszervezték a mozgássérült fiatalok szállítását II. János Pál pápa szentmiséjére, majd a délszláv háború menekültjeit segítő szolgálat kiszélesítette a máltai csoport tevékenységét és működési területét. Megszerveződött a szociális csoport, a jogsegély szolgálat, megnyílt a járóbeteg szakellátás Pécs belvárosában, a püspökségtől használatba kapott Janus Pannonius utcai épületben. Akkor csaknem 41 orvos vállalt szolgálatot a rendelőben, ahol eleinte a délszláv háború menekültjei kaptak ellátást, később pedig a rászoruló, hajléktalan emberek rendelőjeként vált ismertté. Nem sokkal később használatba kapták az Apafi utca 101. alatti ingatlant is. Megnyitott a szociális konyha, majd a fogyatékossággal élő fiatalok napközije, és az országban elsőként elindult a mozgásukban korlátozott emberek szállítása – a későbbi támogató szolgálat. 12 fős lakásotthon nyílt, és nem sokkal ezután a Csilla Gondviselés Háza lett a központja a Pécsett és környékén működő Jelenlét programoknak is. A ház előtt játszótér épült, közvetlen mellette pedig megnyílt a közösségi központ, a Jövő-Menő Gyerekház. A hajléktalan emberek ellátását is az önkéntes csoport szervezte meg, a Szolgáló Szeretet Házában harminc ember váltotta egymást a rászorulók szolgálatában. A kétezres években végbement intézményesülések után is a Máltai Szeretetszolgálat pécsi szervezetében összekapcsolódik az önkéntesség, az intézményekben végzett szakmai munka, a fogyatékossággal élők támogatása és fejlesztése, valamint a leszakadó településeken, nagyvárosi zárványokban végzett telepi felzárkózást segítő szolgálat. Az alapítás harmincadik évfordulóján tartott ünnepségen a Pécsi Csoport önkéntesei megerősítették, hogy az alapítók, Dr. Nagy Ibolya és Szentgyörgyváry Károly szellemiségét követve ma is legfontosabb feladatuk a megoldásokat és a békét keresni, ítélkezés nélkül fordulni a segítséget kérő emberek felé, miközben munkájuk alapvető meghatározó elve a befogadás, a jelenlét és a kísérés.

Bizonyossá vált,hogy Isten műve

Egy lakiteleki konferencia után vált világossá előttem, hogy amíg tanuljuk az egyébként elkerülhetetlen és fontos intézményesülést, mi mindenre kell vigyáznunk. Nagyon fontos, hogy soha nem szabad olyan kényszerhelyzetbe kerülnünk, hogy nem a lehetőségeink és hozzáértésünk szerinti intézményt valósítjuk meg. Tanulság az is, hogy egy civil szervezet által létrehozott és működtetett intézménynek csak akkor van létjogosultsága, ha többet és jobbat nyújt, mint egy hasonló állami intézmény. Bizonyossá vált, hogy a Máltai Szeretetszolgálat Isten műve, mert egyébként a számtalan emberi és egyéb nehézség miatt százszor megszűnhetett volna. Utólag visszanézve talán nem is baj, hogy egy ilyen szolgálatot a folytonos küzdelem (is) életben tart. Azt, hogy ez nem megy Isten nélkül, szintén folytonosan megtapasztaltuk.

Részletek Dr. Nagy Ibolya visszaemlékezéseiből

szolgálat

Mi lett volna nélkületek?

Történetek a diszpécserszolgálat naplójából

A hajléktalan embereket segítő, regionális diszpécserszolgálatok feladata, hogy a krízishelyzetbe került embereket gyorsan szakszerű segítséghez juttassák az utcai szociális munkások, a hajléktalanellátó intézmények és a társszervezetek bevonásával. Az országban működő nyolc diszpécserközpont közül hármat irányít a Magyar Máltai Szeretetszolgálat: a fővárosban a budai alközpontot, a Bács-Kiskun, Csongrád és Békés megyére kiterjedő kecskemétit, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyét érintő miskolcit. Szerző: Radványi Benedek

• Hosszú évek óta a budapesti városmajori templom mellett töltötte napjait az a hatvanéves férfi, akit a környék lakói rendszeresen elláttak élelemmel, itallal, cigarettával és pénzzel. Ez a kapcsolati háló olyan fontos volt neki, hogy még a leghidegebb időszakban sem akarta máshol tölteni az éjszakát. Rendszeresen érkeztek a bejelentések, a szociális munkások kitartóan látogatták az őket rendszerint elzavaró férfit. Végül az egyik leghidegebb napon két rendőr közreműködésével, határozott, de emberséges fellépéssel sikerült meggyőzni arról, fogadja el a segítséget. Előbb a fertőtlenítő fürdőbe, majd a Batthyány téri orvosi rendelőbe vitték. A nap az egyik szállón ért véget, ahol sok év utcai élet után tartós menedéket kapott.

• Február 16-án este 7 óra. „Fázom, nincs hová mennem." - mondja egy hang a telefonban. A Bács-Kiskun megyei Szabadszállás határában lévő buszmegállóból jött a hívás. Indult is a segítség, a krízisautó Kiskunfélegyházára vitte a férfit, akiről útközben kiderült, hogy bár nemrég felmondtak neki, a TAJ kártyája érvényes, így egy negatív tüdőszűrő lelettel az éjjeli menedékhelyre kerülhetett. A férfi elszánt volt, megígérte, másnap ismét munka után néz.

• Február 13-án a járókelők sorozatosan – csak reggel 7 és 8 között hét alkalommal – hívták a Krisztinavárosi Hajléktalanellátó Centrumban csörgő diszpécserszolgálatot egy köztéri szobornál fekvő, negyven év körüli hajléktalan férfi miatt. Ahogy a bejelentők többségével, úgy az előző napokban a szociális munkásokkal is elutasító volt, indulatosan szitkozódva adta tudtukra, hogy nem akarja elhagyni a helyszínt. A hívók egy idő után mozdulatlanul fekvőként írták le a férfit, ezért a diszpécser azt kérte a bejelentőtől, azonnal értesítse a helyszínről a mentőket. Mire a krízisautó kiért, a mentők már a férfit vizsgálták. A mínusz 10 fokos hidegben 24 fokra hűlt a férfi testhőmérséklete. A mentősök szerint talán csak perceken és a diszpécser időben meghozott döntésén múlt, hogy nem történt tragédia.

• Göncre egy hetvenéves, egyedülálló férfihoz riasztották a miskolci krízisautót. A férfi egy olyan házban élt, amelyben szétfagyott a fűtésrendszer, és egészségi állapota miatt fával sem tudott fűteni. A szociális munkások rávették, hogy – a februári vörös kód utolsó napján – az egyik közeli idősotthonban töltse az éjszakát. Másnap a krízisautó átvitte a miskolci 24 órás Egészségügyi Centrumba, ahol kiderült, nem képes ellátni magát. Haza tehát nem vihették, így a szociális munkások telefont ragadtak és sürgősségi eljárással állandó helyet szereztek a férfinak az idősotthonban, ahol első este menedéket kapott. A férfi azóta is ott él.

• „A kanyartábla után forduljanak balra, onnan már látni fogják az autónkat" – szólt a rendőrség segítségkérő hívásának útbaigazítása február 10-én. A dél-alföldi 44-es főút közelében egy hetek óta fedél nélkül élő, átázott és fázó emberhez kértek segítséget a kecskeméti diszpécserszolgálattól, s a férfit csakhamar be is vitték az éjjeli menedékhelyre. A rendőrök rendkívül hálásak voltak: „Nem tudjuk, mit csináltunk volna nélkületek" – mondták.

interjú

Dr. Gőbl Gábor az OMSZ tudományos tanácsadója

Igyekeztünk eltanulni a máltai mentalitást

A harmincéves Máltai Mentőszolgálatot alapítása óta ismeri, egyengette az útját, sőt maga is vonult a máltai rohamkocsin. Gőbl Gáborral, az Országos Mentőszolgálat korábbi főigazgatójával, tudományos tanácsadóval a Máltai Mentőszolgálat magyarországi mentésben betöltött szerepéről beszélgettünk. Fotó: Kovács Bence, írta: Parák Eszter

– Magyarországon évszázados hagyománya van az önkéntes mentésnek, hiszen az 1880-as évektől egészen 1948-ig hazánkban önkéntes alapon szerveződött a mentőszolgálat. Hogy fogadta a szakma nemsokkal a rendszerváltás után, hogy megjelent egy csapat azzal a kéréssel, hogy saját mentőautóval az Országos Mentőszolgálat irányítása alatt, de önkéntes személyzettel beszállna a mentésbe?

– Nem lepődtünk meg, mert a rendszerváltást követően nagyon sok civil kezdeményezés volt, sok magánvállalkozás került elő, amelyek részben menteni, részben betegszállítást végezni akartak. A jelentkező vállalkozások nagy része meglehetősen tájékozatlan volt ezeknek a tevékenységeknek a mibenlétével kapcsolatban. Számos megkeresés pusztán abból indult, hogy van egy használt mentőautó, amivel szeretnének menteni. De ez nem volt igaz a máltaiakra. Elnézést ezért a „szlengért", de mindig így emlegetjük a Máltai Szeretetszolgálat munkatársait, hogy a „málta" vagy a „máltaiak", és azt gondolom, van olyan jó a kapcsolatunk, hogy ezt megengedhetem magamnak én is.

– A máltaiak mellett jelentkező vállalkozások is önkéntes alapon szerették volna végezni ezeket a tevékenységeket?

– Ez nem volt mindig világos. Az ellátottaktól nem kértek volna pénzt, és ha nem is tőlünk, de valahonnan valamilyen fajta finanszírozásra számítottak. Nagyon sokféle volt ez a megkeresés, és a minisztérium akkori vezetése azt az álláspontot képviselte, hogy legyen minél színesebb a szolgáltatók köre, legyen minél több ilyen kezdeményezés. Hogyha egy nagyon jól szabályozott és rendezett finanszírozási és jogszabályi környezetben történik mindez, akkor ezzel semmi gond nincsen, ahogy például Németországban vagy Ausztriában is évtizedek óta működött így a mentésnek egy része. Ám ennek sem a gazdasági, sem a jogszabályi keretei nem voltak kidolgozva. Mi általában

Folytatás a 10. oldalon

1991. március elsején reggel hét órakor indult el a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Mentőszolgálata. A máltai mentő az elmúlt harminc év során több mint száztízezer beteget látott el, fedélzetén mintegy 500 önkéntes vállalt szolgálatot. Az M28-as hívójelű rohamkocsi Budán, a Batthyány téren állomásozik, amikor az Országos Mentőszolgálat ügyeletese riasztja, innen indul a helyszínre. A máltai rohamkocsin mindenki önkéntes, az orvos, az ápoló, a szekundáns és a gépkocsivezető: egészségügyi szakdolgozók és a Máltai Szeretetszolgálat képzésén végzett civil segítők. A civilek között van mérnök, operátor, katolikus pap, akik kemény vizsgák után segédápolóként lettek tagjai a mentő személyzetének. A máltai mentősök számára az életmentés az önkéntesség legmagasabb szintje, melyben tudásuk legjavát ajánlják fel a segítségre szoruló beteg embereknek. A másik emberért végzett munka etikai kódexe rögzíti, hogy a szolgálat tagjai minden erejükkel és tudásukkal segítik a bajba jutottakat, a sérült emberhez tisztelettel fordulnak, munkájukért hálát nem várnak, és semmiféle juttatást nem fogadnak el. A Máltai Mentőszolgálat senkitől nem kap pénzt ezért a munkáért. Erre a máltai önkéntes mentősök válasza: Jutalmunk a megmentett élet! A Máltai Mentőszolgálat autói a kezdetektől a legmodernebb eszközökkel felszerelt mentőautókként, négy fős személyzettel a legmagasabb kategóriába sorolva rohamkocsiként vonulnak. A máltai mentőautó volt az első, melyen helyszíni vérrögoldó kezelést lehetett végezni, és a máltai rohamkocsin volt először vezeték nélküli ultrahang készülék.

képriport

Harminc év máltai mentés

Kovács Bence fotóriportja

attól tartottunk, hogy a dolog kaotikussá válik. Ezzel szemben a Magyar Máltai Szeretetszolgálat már a megkereséskor azt az álláspontot képviselte, hogy ők az OMSZ mentésirányítása alatt kívánnak dolgozni. Ez azért volt fontos, mert ha nincs egyetemes mentésirányítás, vagyis, ha a segítségkérő hívások több pontra futhatnak be, akkor ez azzal járhat, – és külföldi kollégáktól tudjuk, hogy sokszor meg is történik – hogy egy adott feladathoz több mentőegység érkezik ki, akkor is, ha nincs szükség erre, és lesznek olyan feladatok, amelyek esetleg elkallódnak, amelyekhez nem megy ki senki, vagy nem a megfelelő mentőegység vonul ki. Magyarországon nagyon régóta ezért egy kézben van a mentésirányítás. Magam is meglepődtem, hogy a Mentők Lapja 1928-as egyik számában szerepel, hogy „Akinek már tárcsás telefonkészüléke van, egyszerűen csak a 04-et hívja."

– Ezek szerint az győzte meg önöket, hogy érdemes adni egy esélyt a máltai mentőegységnek, hogy a központi mentésirányítás alatt akartak dolgozni?

– Igen. És további két nagyon fontos érv szólt mellettük. Ugyanis nemcsak az irányítás miatt volt ez fontos, hanem azt is mutatta, hogy ugyanazokat az elveket kívánták követni és ugyanazon jellegű eszközökkel akartak dolgozni, mint az Országos Mentőszolgálat. Nekünk évtizedeken keresztül szigorúan egységesített felszerelésünk volt, és a Máltai Szeretetszolgálat mentőegysége pontosan ugyanúgy volt fölszerelve, mint az Országos Mentőszolgálat kocsijai. Emellett a Máltai Szeretetszolgálatnak kezdettől fogva az volt az elve, hogy a máltai rohamkocsin a tárgyi feltételek mellett a személyi feltételek is ugyanazok legyenek, mint az OMSZ rohamkocsin. Vagyis ugyanolyan szakképzett mentőápoló, megfelelő képzettségű gépkocsivezető, illetve megfelelő képzettségű és gyakorlatú orvos legyen az egységben. És tovább egyszerűsítette a helyzetet, hogy az Országos Mentőszolgálattól számos orvos, mentőápoló és gépkocsivezető dolgozott ezen a rohamkocsin szabadidejében. Nem keresetkiegészítésként, hanem erkölcsi indíttatásból.

– Ön is vonult néhányszor a máltai mentővel. Miért vállalta, hogy a saját munkáján felül önkéntesként plusz műszakot vállaljon a rohamkocsin?

– Én nagyon szerettem vonulni. Sokféle beosztásban dolgoztam az Országos Mentőszolgálatnál, most is dolgozom, kivonuló mentőorvos negyven éven keresztül voltam. És bár egy bizonyos határon túl nem kerestem magamnak a lehetőséget a kivonulásra, de ha hívtak, akkor szívesen mentem. Miután a máltai mentés nagyon komoly minőségi követelményeknek kívánt eleget tenni, arra voltam kíváncsi, hogy a munkatársaimat mi hajtja abban, hogy önkéntes munkát végezzenek, hogyan végzik ezt az önkéntes munkát, és mit lehet tanulni egy olyan szervezetnél, amely önkéntes munkára alapoz. Erre a rövid válasz az, hogy tulajdonképpen akkor, amikor mi, az OMSZ hivatásos dolgozói önkénteskénti vonultunk a máltai rohamkocsin, akkor igyekeztünk egy szakmai színvonalat biztosítani, viszont igyekeztünk eltanulni a máltai mentalitást is, amely egy magas erkölcsi alapon állt, amelyet a segítés eszméje hajtott. Nem akarom azt mondani, hogy ezek az eszmék és ez a mentalitás nálunk nem létezett, mert létezik, de az önkéntes munkának mindenképpen megvan az a jellege, hogy „én elhatározom, hogy ezt csinálni fogom, és nem azért, mert ebből élek meg, vagy valamilyen kényszer hajt, hanem mert ezt segítőleg akarom csinálni, és mert jól akarom csinálni." Nagyon fontos, hogy nem csak azért, mert muszáj jól csinálni, hanem mert akarom jól csinálni. Persze ezt a hivatásszerű munkánkban is így tesszük, de van egy nehezen megfogható, leginkább érzelmi különbség abban, hogy egy késztetés abszolút belülről jön, vagy szabályok írják elő.

– Nem szakadt meg a kapcsolat azután sem, hogy már nem vonult a máltai mentővel. Ennek a rohamkocsinak többek között az a sajátossága, hogy a saját szakképzésen végzett segédápolók, szekundánsok is részei a mentőegységnek. A szekundánsok képzésében az OMSZ, és személy szerint ön is részt vett?

– 5-6 évvel ezelőtt még tartottam a máltai ápolóképzés keretében oktatást és vizsgáztattam is. Nem én voltam az egyetlen, aki OMSZ dolgozóként csinálta. Miután a máltaiak ebben is minőségre törekedtek, és azoknak a követelményeknek igyekeztek megfelelni, amelyeket az OMSZ a saját képzésében támasztott, nem irigykedtünk és nem aggódtunk, sőt. Nem csak hogy nem okozott nehézséget részt venni oktatóként és vizsgáztatóként, de örömmel és büszkén vállaltam.

– Az együttműködés pedig tovább bővült, amikor 2017-ben megjelent az OMSZ és a Máltai Szeretetszolgálat közösen fejlesztett applikációja a Szív City. Ez egy kicsit más jellegű közös munkának tűnik.

– Más volt, de nem kevésbé fontos. A Szív City egy közösségi életmentő rendszer, amit már több mint 45 ezer felhasználó töltött le, vagyis ennyi ember kész arra, hogy ha éppen a helyszín ötszáz méteres körzetén belül tartózkodva sms riasztást kap, haladéktalanul megkezdje az újraélesztést, és a mentők kiérkezéséig végezze. Számunkra egy kicsit kényelmes is volt, hogy a máltai oldalon a Szív City alkalmazással összefüggő esetek részletes regisztrálását és feldolgozását a máltai szervezet végezte, és a Máltai Szeretetszolgálaton keresztül is nagyon sok ember kapcsolódott be a Szív City mozgalomba.

– Hogyan emlékszik vissza a máltai mentős vonulásaira, illetve mi az, ami először eszébe jut, ha meglátja a szirénázó máltai rohamkocsit?

– Ami az egészből bennem leginkább megmaradt, és ami miatt én rendkívül jól éreztem magam ebben, az az, hogy nagyon simán ment. Nem kellett senkit sem rászorítani arra, hogy tegye a kötelességét, nem kellett senkit figyelmeztetni arra, hogy mi következik. Annak a három vagy négy embernek az együttműködése, akik a máltai rohamkocsin együtt dolgoztak, teljesen zavartalan volt. Ez azért érdemel külön figyelmet, mert bár az OMSZ keretein belül végzett kivonuló munkában sem mindig ugyanazok a személyek kerülnek össze egy adott szolgálatban, de a máltaiaknál ráadásul a mérnöktől kezdve mindenféle foglalkozású ember előfordult segédápolóként az önkéntesek között, és mégis, a közös munka, a csapat munka, ami nagyon fontos ebben a szakmában, az nagyon olajozottan ment. Úgyhogy nekem ez a legfontosabb emlékem, hogy annak ellenére, hogy nem az OMSZ keretei között, hanem egy alkalmilag összeállt önkéntes csapat tagjaként dolgoztam, rendkívül összeszokott együttesnek a benyomását keltettük még belülről szemlélve is. És ez pedig azt jelenti, hogy az önkéntesek képzése megfelelő volt, a szakmaiság is a helyén volt, mindez önként vállalt fegyelemmel. Ezt nagyon nagy dolognak tartom.

kitekintő

A Johannita Segítő Szolgálat

A katolikus Máltai Renden és Szeretetszolgálaton kívül aktívan jelen van Magyarországon a protestáns Johannita Lovagrend, segélyszervezetével, a Johannita Segítő Szolgálattal. Ebben a "kitekintő" rovatban a johannita testvérszervezetünket mutatjuk be olvasóinknak. Piazza-Georgi Barbara összeállítása.

A johannita lovagrendek a történelmi Jeruzsálemi Szent János Rendnek protestáns leszármazói, a mai katolikus Máltai Rend protestáns testvérei. Világszerte négy, egymással szövetkezett szervezete létezik: a német Johanniter Orden, amely alá a magyar tagozat is tartozik; az angol Order of St. John; és a holland és svéd nemzeti johannita rendek. A Johanniter Orden a legkorábbi és a legnagyobb. Belőle váltak ki a huszadik század folyamán a kisebb holland és svéd rendek. Az angol rend külön jött létre a tizenkilencedik században. Az egyes szervezetek és a Máltai Rend együttműködnek: rendszeres összejöveteleik és számos közös tevékenységük van világszerte.

Történelmi okokból a protestáns rendek és segélyszervezeteik, világszerte a „johannita" vagy „Szent János" jelzőt használják, míg a katolikus lovagrend és annak intézményei a „máltai" jelzőt.

A német johannita rend története. A Máltai rend német nagyperjelségéhez tartozó Brandenburgi tartományból fejlődött ki 16-17. századok közt. A reformáció során, amikor a brandenburgi hercegi ház áttért lutheránus hitre, a tartomány nagy része követte, és a későbbiekben feje, az „úrmester" következetesen a protestáns Hohenzollern házból került ki. Érdekes, hogy mindezek ellenére, a brandenburgi tartomány a 19. századig a máltai lovagrend része maradt.

A napóleoni háborúk után a német nagyperjelséget és brandenburgi tartományát feloszlatták, de 1852-ben a porosz király visszaállította a Brandenburgi Tartományt, mint Johannita Rendet. Az újraéledt lovagrend kórházakat nyitott, megalapította a Johannita Nővéreket, és fontos szerepet játszott a Nemzetközi Vöröskereszt alapításában. Részt vett - gyakran a Máltai Renddel együtt - a hadikórházak működtetésében és sebesültszállításban.

A hitleri idők alatt tevékenységét erősen visszaszorították. Tizenkét johannita lovagot végeztek ki 1944-45-ben a Hitler-ellenes összeesküvéssel kapcsolatban. 1945 és 1990 közt csak Nyugat-Németországban maradt fönn a rend.

Károly porosz herceg, a visszaállított Ballei Brandenburg első Úrmestere

Ma a Johannita Rend egész Németországban működik, azonkívül elöljárója négy külföldi tagozatnak: Finnországban, Magyarországon, Franciaországban és Svájcban. Állománya körülbelül 3 400 tag. Jelenleg Oszkár porosz herceg az Úrmester.

A johannita rend Magyarországon. 1924-ben alakult meg a német johanniták magyar tagozata.1945-ben a lovagok nagy része Nyugatra menekült, és onnan működtek a rendszerváltásig.

A magyar johanniták operatív szervezete a Johannita Segítő Szolgálat. Jelentősebb létesítményei a Piliscsabai Johannita ház és a Johannita Mentőszolgálat. Sok intézményt támogat Magyarországon, Kárpátalján és a szomszéd országokban. Rendszeres közös rendezvényei és programjai vannak a MMLSZ-szel, legutóbb a libanoni segélyakció (lásd MH decemberi száma.)

könyvajánló

Az ötödik Evangélium

Az ötödik Evangélium a Szentföld maga, mert már a puszta létével is annak az örömhírnek a hordozója és tanúja, amelynek a szolgálatába szegődtünk. Márciusban megjelent Sándor Bertalan Brúnó, a Máltai Szeretetszolgálat lelkiségi munkatársának zarándok útikönyve, Az ötödik Evangélium. A kiadvány különlegessége – az aprólékosan összegyűjtött, gazdag lelki, történelmi, művészettörténeti és teológiai tartalom, illetve a képi illusztrációk mellett –, hogy a Máltai Szeretetszolgálat közösségének szentföldi zarándokútjainak gyümölcseként született. A kötet kézikönyvként szolgál a zarándokutakhoz. Leírásai segítenek tájékozódni az izraeli kegyhelyek és ásatások között. Tartalmazza a látnivalók szentírási forrásait; az olvasmányok a helyi liturgiákon is alkalmazhatók. A könyvben a szentföldi helyszínekhez kapcsolódó énekek és litrugiák szövegei is helyet kaptak, de megtalálhatók benne a legfontosabb praktikus információk a telefonálási lehetőségektől a gasztronómiai különlegességekig. Szeretettel ajánljuk a könyvet mindazoknak, akik Szentföldre terveznek zarándokolni, akik már hazatértek a zarándoklatból, és akik az utazás mentes időben szeretnének élményszerű képet kapni a földről, mely az Örömhír élő tanúja.

A kötet megrendelhető a kommunikacio@maltai.hu címen.

portré

Varga Katalin a Szeretetszolgálat szűrőbuszán vizsgál

Egy pohár vízzel hajat mosni

Nem csupán az általa vizsgált gyerekek látására, hanem a személyiségükre is szeretne hatással lenni Varga Katalin, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársa, aki Kongóban végzett önkéntes munkája során érezte meg igazán, milyen hihetetlenül jó érzés másoknak örömet szerezni.

„A gimnázium 10. osztályában már tudtam, hogy optometrista leszek" – mondja korai elköteleződéséről Varga Katalin, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársa, aki kollégáival együtt sok gyerek életén javított már egy-egy jó szemüveggel. A hivatását pedig voltaképpen annak köszönheti, hogy egykor ő maga is utálta a szemüvegét, amit így nem akart hordani, és amint lehetett kontaktlencsére váltott. Ám a drága lencsék nem fértek a családi költségvetésbe - hat testvére van, szülei pedagógusok - ezért mindig újabb és újabb optikákban kért ingyenes próbacsomagot. Mindeközben viszont nagyon megtetszett neki a látszerészetek hangulata, s egy idő után már egyre alaposabban vizsgálta meg az optikákat, s faggatta az optikusokat.

„Az üzletekben mesélték nekem, hogy x órát kell egy hónapban optikusként ledolgozni, viszont, ha ezt a hónap első felében megteszem, akkor a második felében már nem is kell dolgoznom" – ekkor már tudta, és szüleivel is közölte: megtalálta az álommunkát.

Ennek megfelelően a Szent Angéla Ferences Általános Iskola és Gimnáziumban biológiából is érettségizett, majd egyszerre kezdte el a Semmelweis Egyetemen az optometrista képzést és egy OKJ-s látszerész tanfolyamot is. Így lett olyan szakember, aki felírja a szemüvegeket (optometrista) és aki el is készíti (látszerész) azt.

Az orvosi pálya soha nem vonzotta igazán, kezdetben csábítóbb volt számára a szép környezet, a jó gépek, bár elmondása szerint ma már nehezen tudná elképzelni magát egy optikában. A szakmaválasztásban azóta sem bizonytalanodott el, csak abban, hogy Magyarországon is tud úgy segíteni a szakmájával, ahogy azt tette csaknem egy fél éven át Kongóban. „Azt éreztem, hogy nekem nem elég, hogy szép környezetben szemüvegeket árulok."

Eddigi életének legnagyobb kalandja az egyetem végén kezdett el körvonalazódni: ikerkutatásról írt szakdolgozatot, eközben olvasott először egy Kongóban dolgozó magyar szemész orvosról, majd a Gondviselésnek hála - minduntalan a 25 éve Afrikában élő és dolgozó Hardi Richard nevébe botlott-, végül jelentkezett nála önkéntesnek. „A családommal Pannonhalmán töltöttük a Húsvétot. Itt is az államvizsgára készültem, de azért részt vettem a fiatalok feltámadás utáni koccintásán. Itt találkoztam Hajdú D. András fotóssal is, aki éppen ott járt Afrikában, amiről akkor én még csak álmodoztam. Mindenről kifaggattam, képeket mutatott, sokat mesélt. Annyira közel hozta Kongót, hogy akkor el is döntöttem, ide ki fogok jutni" – mesélte a végső elköteleződésről.

Amikor pedig kiderült, hogy Titusz atya, a Pannonhalmi Bencés Gimnázium akkori igazgatója valójában Hardi Richard testvére, sikerült kapcsolatba lépnie a Kongóban dolgozó szemésszel is, és biztossá vált, hogy szükség van a segítségére.

Az „afrikai politikai helyzet miatt" azonban egy évet kellett várnia a kiutazással, közben franciául kezdett tanulni. Leállamvizsgázott, mire végre eljutott Mbuji-Mayi-ba, abba a kétmillió lakosú „faluba", ahol csupán egyetlen optika működik, miközben például Budapesten egy utcára 2-3 jól felszerelt, áruval jól ellátott üzlet jut.

Afrikában alapvetően három projekten dolgozott: a látszerészet rendbetételén, fél konténernyi, adományként kapott lencse rendszerezésén és optikai/optometriai továbbképzés megszervezésén. „Mi a látszerész képzésen megtanultunk kézzel csiszolni, de ezt a tudást csak nagyon ritkán kell alkalmaznunk, mert egy automata gép megcsinálja. Ott akkor minden szemüveget kézzel csiszoltak" – mondott egy példát meglepő tapasztalataira. Elmondása szerint soha sem félt, a Kongó északkeleti részén dúló háborútól elég messze volt. „Olyan ez, mint ha például az IRA robbantana Angliában, amiből mi nem sokat érzünk itt Magyarországon." A legnehezebben a vízhiányt szokta meg – kint léte alatt csupán kétszer folyt víz a csapból, viszont megtanulta hogyan lehet egy pohár vízzel is hajat mosni. Ahhoz ugyanis, hogy jöjjön víz a csapokból, áram kellett volna, a napelemek által termelt zöldenergiával viszont spóroltak, és a műtétekhez használták. Így maradt az esővíz és az, amit dézsákban rendeltek. „Egyszer előfordult, hogy olyan nagy szárazság volt, ami miatt nem volt se esővíz, se áram és így nem nagyon lehetett vizet hozatni. „Így egyszer csupán annyi vizem maradt a következő vízszállítmányig, amivel fogat mostam. Durva volt rádöbbeni, hogy tényleg nincs víz. Mármint nincs olyan tiszta, amit meg lehetne inni."

Szerencsésnek mondja magát azért, mert szülei nem féltették túl. „Tudták, hogy nekem ez fontos és szeretném csinálni, nem akadályozták meg, csak mert féltettek. Jó volt látni és megélni, hogy így is meg lehet bízni egy gyerekben" - mondta.

Az afrikai útján a legemlékezetesebb élménye az őserdő közepén, Kole-ban – 3 hét misszióban – egy mosolygós, négy éves kislány, Angel maradt, akivel a kórházban ismerkedett meg. „Odaszaladt hozzám, hogy kezet rázzon velem, majd megpördült körülöttem, és elrohant. Másodszor már nem rohant el, így tudtam neki adni egy bonbont és egy pólót, mert az nem volt rajta. Tapssal köszönte meg, nem beszélt. Annyira aranyos volt, félt is persze kicsit, elbújt az anyukája szoknyája mögé." A kislány többször meglátogatta őt, de sohasem szólalt meg. Csak amikor megtudta, hogy elmegy. „Nagyon megszerettük egymást, az anyukájától ajándékot is kaptam. Méghozzá egy vödör pálmahernyót".

Egyedüli optometristaként Kongóban

könyvajánló

Már Afrikából elkezdett munkát keresni, de tudta, hogy nem egy optika lesz a megoldás. Mint mondja, jó volt megtapasztalni, hogy fontos, amit csinál. „Az önkéntesség nem egyoldalú, nekem is jó érzés, hogy segítek, azt érzem, hogy különleges és egyedi vagyok. Kongóban például én voltam az egyetlen optometrista. Nagyon hálásak voltak a munkámért, megbecsültek. Minden nap úgy mentem be dolgozni, hogy „ez annyira jó". Rossz volt belegondolni, hogy itthon csak egy leszek a sok közül."

A Magyar Máltai Szeretetszolgálatra egy zárt optikai szakmai csoport oldalán talált rá. Erre azért iratkozott fel, hogy Afrikába vihető szemészeti eszközöket gyűjtsön, és itt olvasta a Szeretetszolgálat gyermekszemészeti programvezetőjének, Domsa Patríciának a bejegyzését is arról, hogy a Szeretetszolgálat optometrista munkatársat keres az ország legszegényebb településeit járó szemészeti szűrőprogramba.

Egy-egy alkalommal körülbelül a gyerekek 10-15 százalékát szűrik ki. Ami olykor nem megy könnyen. De arra is van módszere, hogyan buktassa le a nem együttműködőket: van egy olyan eszköz, amivel a gyereknek csak néznie kell, és bizonyos fényváltozásokból ki lehet mérni a dioptriáját. „Mindig van nálam egy 0,12-es lencse is, ami olyan, mint az ablaküveg. Nem egyszer volt már, hogy odaadtam a gyereknek és ő határozottan rávágta, hogy ezzel mennyivel jobban lát". Ebből rögtön kiderül, hogy nem mond igazat.

Mint mondja siker, ha felír egy szemüveget és az kényelmes és jól is látnak vele, az pedig még jobb, ha a személyiségéhez is hozzá tud tenni. „Ha sikerül egy gyereknek nemcsak a látásán, hanem az életminőségén is javítani, az az igazi siker."

És vajon tényleg megváltoztatják a nehéz körülmények között élő gyerekek életét? Varga Katalin szerint van erre esély, de tudják azt is, hogy a keretek több mint a fele csupán 1-2 hónapig él. Ráadásul ez sokszor ki sem derül, így nem tudnak újat csináltatni. Így – mint mondja - nagyon nagy belső küzdelem, hogy mekkora haszna van a munkájuknak. „De ha csak 1-2 gyerekeknek megváltozik ettől az élete, akkor már megérte".

Szerző: Pálmai Erika

Megjelent a Máltai Fogadó két új kiadványa

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Fogadó Pszichoszociális Szolgálata szenvedélybetegek részére nyújt ellátást, de különös figyelmet fordítanak azokra a gyermekekre is, akik szüleik függőségét kell feldolgozzák. Segítő kiadványaik sora egy új könyvvel és egy társasjátékkal bővült.

A Gyerekszemmel a függőségről és a felépülésről című könyv szerzője egy amerikai gyermektanácsadó, Jerry Moe, a kötetben különböző történetek találhatók, amelyek önbecsülésüket visszanyert gyermekek gyógyulásához vezető útját mutatják be. Frankó András, a Máltai Szeretetszolgálat szenvedélybetegeket segítő szolgálatának vezetője szerint a témával több mint harminc éve foglalkozó szakember annyira életszerűen és megérintő módon fogalmazza meg a történeteket, hogy olvasás közben szinte azt érzi az olvasó, ott van a gyermekek között. A könyv az érintett gyermekeket és szüleiket egyaránt megszólítja, kapható a nagyobb könyvesbolt-hálózatokban.

A Hogy folytatod? nevű kártyajátékot a Szeretetszolgálattal együttműködve fejlesztette ki Győri Zoltán társasjátékkészítő. A beszélgetésindító játék során a résztvevőknek befejezetlen mondatokat kell folytatni, segítve a megnyílást önmaguk és tásaik felé. Bárki számára ajánlott, a szülői alkoholizmus témaköre csak akkor kerül képbe, ha a 80 alapkártya mellé a külön jelöléssel ellátott további 30-at is bekeverik. A társasjáték és a segítő könyvek megrendelhetők a kimondhato.hu oldalon.

a hit védelme

Az Egyház és a gazdagság

Részletek Legeza László Rágalom és valóság című könyvéből

Krisztus és a gazdag ifjú – Heinrich Hofmann festménye

Bibliai megnyilatkozások

Krisztus urunk határozottan szembeszállott a gazdagsággal, felhívva a figyelmet annak veszélyeire. Kihangsúlyozta a vagyonról való szabad lemondás áldását és jutalmát:

« Boldogok vagytok, ti szegények, mert tiétek az Isten országa. Boldogok vagytok, hogy most éheztek, mert jól fogtok lakni. Boldogok vagytok, akik most sírtok, mert nevetni fogtok. … De jaj nektek, gazdagok, mert már megkaptátok vigaszotokat.»(Lk 6,20–23)

„Egy előkelő ember megkérdezte:« Jó Mester, mit tegyek, hogy elnyerhessem az örök életet? » Jézus ezt válaszolta neki: « Ismered a parancsokat: Ne törj házasságot, ne ölj, ne lopj, ne tégy hamis tanúságot, tiszteld apádat és anyádat.» Az kijelentette: «Ezt mind megtartottam gyermekkorom óta.» Ennek hallatára Jézus ezt mondta neki: «Egy dolognak még híjával vagy. Mindenedet, amid csak van, add el, s oszd szét a szegények közt, és kincsed lesz a mennyben. Aztán gyere és kövess engem. »(Lk 18,18–22)

Szent Pál is hasonlóan beszél: „Ha van ennivalónk és ruhánk, elégedjünk meg vele. … Minden baj gyökere ugyanis a pénz utáni sóvárgás” (1Tim 6,8–9)

Az Egyház és a gazdagság a történelem során

727-ben a rómaiak elismerték világi uruknak Szent II. Gergely pápát. 756-ban III. István pápa megalapította a Pápai (Egyházi) Államot. A pápa szuverén uralkodó lett. A Pápai Állam létrejötte magával hozta a gazdálkodás szükségszerűségét is.

A középkorban a Pápai Állam jelentős európai hatalom volt. Az államhatalom fenntartása, az egyházi hivatalok és a hadsereg sok pénzbe kerültek. Ehhez jöttek még az időszakos, rendkívüli kiadások, mint például a terjedelmes építkezések (templomok, püspöki paloták, egyetemek stb.) és a keresztes hadjáratok költségeinek része.

Ezenkívül az Egyház mindig is a művészetek jelentős mecénása volt. A legnagyobb művészek kaptak egyházi megrendeléseket, munkáik eredményét ma is csodálattal láthatjuk szerte Európában.

A Pápai Állam a XIX. század közepéig létezett. Olaszország egyesítése során II. Viktor Emánuel olasz király (1861–1878) megszállta az Egyházi Államot. Végül népszavazás döntött arról, hogy a város egyesüljön az olasz királysággal. A pápa szuverén államfő maradt, felségterülete a Vatikán, a Laterán és a Castel Gandolfo-i kastélyok lettek. 1929-ben létrejött a mai Vatikáni Állam.

Az Egyház anyagi felépítése napjainkban

A felbecsülhetetlen értékű művészi alkotások, műkincsek és történelmi jelentőségű dokumentumok révén a Római Katolikus Egyház elméletileg az egyik leggazdagabb intézmény a világon: viszont ezt a vagyont nem lehet pénzre váltani. Az Egyház működéséhez egészen más utak kellenek.

Az Egyház mai gazdasági és pénzügyi funkcióit a püspökségekre, a szerzetesrendekre és nagy egyházi szervezetekre decentralizálja: ezekhez folynak be a bevételek, és ezek döntenek – bizonyos keretek közt – a kiadásokról, megfelelve a helyi törvényeknek és körülményeknek.

Néhány szerzetesrend kivételével, mely Szent Benedek reguláját követve eleget tesz az „imádkozzál és dolgozzál” (Ora et labora) elvnek, az Egyház ma termelő gazdasági tevékenységet nem folytat. Más úton kell gondoskodnia költségei fedezetéről.

Egy adott ország egyházpolitikájától függően az Egyház pénzügyi támogatásának három változata terjedt el. Ahol az Egyház és az állam egymástól alkotmányosan és szigorúan szét van választva, ott az egyházak állami támogatása nem megengedett: itt az egyház adományokból és gyűjtésekből él. (Ez az USA-ban biztos, Franciaországban nagyon szegényes gazdasági alapot eredményez.)

Ahol szervezetileg az Egyház és az állam szét van választva, de az állam elismeri a vallás létjogosságát, mint pl. Németországban, ott az állami adóhivatalok egyházi adót szednek be – általában az adóköteles jövedelem 1-1,5%-át. Ez kötelező minden bejegyzett hívőre. Máshol az a megoldás, hogy minden adóköteles állampolgár maga döntheti el, hogy kinek juttatja adója valamennyi százalékát.

Canterburyi katedrális

Magyarországon az Egyház a rendszerváltás után nem kapta vissza terjedelmes birtokait. Ehelyett az egyházi intézmények normatív állami támogatást kapnak iskoláik és szociális tevékenységeik után. A pap megélhetéséről általában a hívek gondoskodnak. Az ún. egyházközségi bevétel egy átlagos magyar plébániában manapság a következő: egyházadó 20–30%, perselypénz 30–50%, szolgáltatások (stóla) 10–20%, célirányú adományok 20–30%. A kiadások legjelentősebb részét a papok és kántorok fizetése teszi ki (50–70%), de így is csak a minimálbér közeli jövedelemre ad nekik lehetőséget. A papok lakását általában az Egyház biztosítja.

Búcsú és búcsúcédulák

A nyugati egyházi hagyomány különbséget tesz a bűn megbocsátása és a büntetés elengedése között. E szerint az igaz bűnbánat és gyónás megbocsátja a bűnt, azonban visszamarad egy „ideiglenes büntetés” a lélek teljes megtisztulása érdekében. (A Szentírásban ez nem szerepel konkréten, de említ olyanokat, akik „mintegy tűz által” a végítéleten megmenekülnek, és említi a holtakért való imákat, amelyek csak ebben a kontextusban érthetők.) A katolikus egyház ezt a halál utáni folyamatot „tisztítótűz” -nek (purgatórium) nevezi, és elismeri a lehetőséget, hogy az Egyház tagjai imával és áldozattal segítik saját maguk, vagy élő és halott szeretteik tisztulását. Az „ideiglenes büntetés” teljes vagy részbeni elengedését nevezzük búcsúnak.

A búcsúcédulák lényege az volt, hogy a hívek búcsút szerezhettek szeretteiknek vagy maguknak, ha e cédulák megvásárlásával támogatták az Egyház valamely célját. A búcsúcédula egyértelműen a már bocsánatot nyert bűnért járó ideiglenes, purgatóriumi büntetés elengedésének az eszköze volt. Sajnos egyesek azt hirdették, hogy a búcsúcédula megvétele bűnbocsánattal jár együtt, ilyet azonban az Egyház hivatalosan sohasem mondott.

Az ezekkel kapcsolatos visszaélések ellen foglalt állást Luther Márton, ami végül a protestáns egyházszakadáshoz vezetett.

A búcsúcédulák pénzért történő árusítását a Tridenti Zsinat (1545–1563) szüntette meg. Sajnos már túl későn.

id. Jörg Breu : búcsúcédulák árusítása

„A szeretet sosem fogy el.”

Kozma Imre atya

A többihez szükségünk van támogatásra.

1% Adód 1%-ával Te is segíthetsz!

Fogyatékossággal élők | Idősek | Kirekesztett emberek | Szükséget szenvedő családok | Katasztrófák károsultjai | Nehéz sorsú gyermekek | Hajléktalan emberek | Bajba jutott emberek

www.maltai.hu/egyszazalek

adószámunk: 19025702-2-43

Magyar Máltai Szeretetszolgálat